

5 октября — День учителя

ОСЕННИЙ ОЧЕРК О ШКОЛЕ И ДЕТЯХ

Мы, родители, да и все, очень часто ругаем школу, а значит и всех, кто там работает. А вот у меня мнение изменилось!

У меня юнец 2008 года и начало 2009 года был очень несчастливым — в декабре сын попал в ДТП, затем с середины января началась "эпопея" дочери из-за конфликта с одноклассницей (тогда она училась в 6-м классе). Куда только нас с мужем не вызвали: и в милицию, и в школу неоднократно, и на комиссии по делам несовершеннолетних детей. С моей стороны было всё — и слезы, и обида, и разрушенное здоровье, а в итоге очередная 4-х месячная депрессия! Не желаю никому перенести такое, даже самым злостным врагам. Скажу всем, это был обычный конфликт среди подростков, которые не могли поделить лидерство в классе. А из него был раздут целый пожар. Мы с мужем ходили в школу, как на иттовую работу, особенно досталось мне, у меня началась "аллергия" на школу.

Но, из всего этого я вынесла хороший урок, как говорят мудрецы, "Пессимист видит в каждой возможности опасность, а оптимист видит в каждой опасности возможность!" — это точно.

Я поняла нечто важное для себя:

Во-первых — надо верить своему ребенку, когда сердцем и разумом чувствуете, что он говорит правду, во избежание трагедии (имею в виду, попытки суицида). Надо поддерживать детей, понимать и направлять их по правильному пути в жизнь. Надо вселить в них уверенность в своих силах, ведь ошибки бывают у всех.

Во-вторых — со школой надо

сотрудничать и помогать, для блага своих же детей, несмотря на усталость и занятость. Я поняла через свою боль и свои проблемы, что все-таки, в нашей средней школе №1, в начальной школе работают хорошие, умные люди, профессионалы своего дела. Да, у них тоже бывают ошибки, иногда по объективным причинам, не от них лично зависящих. Страшнее финансового кризиса — кризис нравственный, духовный! Не надо смотреть на учителей, как на "врагов народа", надо поставить себя хотя на секунду на их место, понять и проявить к ним далеко не "легкому хлебу" и сотрудничать!

Я благодарна директору ЧСОП №1 и завучам, которые внимательно выслушали и поняли, постарались разобраться в ситуации, поддержали, да и просто посочувствовали. Благодарна я и новому классному руководителю Стручковой Елене Андреевне, которой пришлось не сладко. В школе организовали родительское собрание, где были приглашены специалисты из г. Якутска по защите прав детей и подростков. Они четко и ясно рассказали, что, оказывается, у наших с вами детей есть не только обязанности, но и права, о которых нам с вами надо знать, и нашим детям тоже, в критических случаях это может всем здорово помочь.

В третьих, еще раз убедилась, что в жизни семья всегда на первом месте. Когда есть взаимопонимание, уважение, любовь между супругами, родителями и детьми, можно выдерживать всё, и выйти достойно из любой ситуации.

Я учусь прощать людей за их оскорбления и ошибки, хотя это действительно очень трудно.

Весь мир мы не можем изменить, а себя можем большим желанием. Давайте все мы станем капельку добрее, честнее друг к другу, и увидим, мир станет лучше, жизнь засверкает всеми цветами радуги! Правда — правда! Мне моя приятельница, моя коллега сказала мудрую фразу: "Простите и отпустите все плохое, ради себя самой, ради своего же здоровья и блага!". И я это смогла сделать, мне стало намного легче жить.

Я очень благодарна всем, кто меня очень поддерживал в трудную минуту: мужу, друзьям, учителям, родителям и детям из нашего класса. Убедилась еще раз, что мир не без добрых и умных людей. С умным человеком даже спорить не страшно, все равно в конце все станет на свои места. Думаю, все участники свидетели, очевидцы этого конфликта получили от жизни хороший урок и сделали правильные выводы. Я никогда не обращаю внимание, какой национальности человек, мне важно, какой он — умный, добрый или не очень. Даже мои собственные дети саха, двое по происхождению, другая по культуре, которую впитывает с 4-х лет, и это совершенно не мешает мне и моему мужу их понимать и любить одинаково сильно!

Еще хочу кратко рассказать о пришкольном трудовом лагере. Моя дочь Андриана работала летом в лагере во втором сезоне. Она сама так захотела, чтобы вернуть мне долг 500 руб. И ей это удалось. Я детей редко хвалила, но тут она попала в "десятку". Она сама настояла на этом, я ведь хотела отправить ее в санаторный лагерь. Загорела, повзрослела, закалилась, поум-

нела в хорошем смысле и отдала мне долг. Дочь стала более дисциплинированной, терпеливой, стала соблюдать режим дня: вовремя ложилась, рано вставала. Научилась трудиться в коллективе, общаться с детьми, нашла себе подругу.

Благодарю администрацию школы, за организацию этого лагеря. Ведь дети были заняты, не ходили по улицам, а занимались полезным трудом — выращивали овощи: огурцы, помидоры, кабачки, картошку, научились ценить трудовую копейку. Дочка приходила с работы уставшая, но счастливая и довольная. Весь состав лагеря был хорошо подобран, особенно поразила молодая, добродетельная Удичицкая Мария Григорьевна. Мне нравятся дети и молодежь, они намного добрее взрослых, терпимее, лишены зависти и фальши. Наши дети часто жалуются котят, кошек и собак, спасают их от смерти. Мы жили в более доброе время, а они живут в жестком, суетливом мире. Дети в какой-то степени воспитывают нас, у них есть чему поучиться. С ними надо поговорить на равных, контролировать ситуацию, знать их друзей.

Присмотритесь к своим детям: они замечательны, только сумеете их вовремя понять и направить на добро! До семилетнего возраста дети получают 98% воспитания в окружении родителей и близких родственников.

Потом трудно что-либо исправить, никто не поможет, ни школа, ни милиция, ни разные комиссии. В школе, в милиции, в администрации должны работать хорошие, добрые, терпеливые люди. Плохой педагог и психолог калечат души, а плохой врач — тело!

Дорогие родители, давайте не скучиться на добрые слова, будем для них примером, научимся решать мирно любые конфликты, достойно, без злобы и ненависти. Надо признавать свои ошибки и прощать, и тогда все без исключения будем в "школкаде"!

Желаю вам мыслить позитивно, сами себе дайте установку на здоровье и радость, наша голова — наш компьютер, наше руководство, все болезни от головы, это правда! Наведем порядок в наших мыслях и в наших душах, и здоровье будет намного лучше. Мы, родители, иногда чересчур опекаем своих детей, и сами сетуем на то, что они не самостоятельны.

Благодарить надо жизнь за все хорошее, что у нас есть и она еще больше одарит нас добром. В каждом минусе ищите плюс, он всегда есть, просто посмотрите на неприятную вам ситуацию со всех сторон.

Надо уметь радоваться — первому шагу ребенка, встрече с интересным человеком, просто улыбки прохожего. Вся наша жизнь состоит из тысяч таких мелочей. Мыслите позитивно, радуйтесь и тогда сможете выдержать легко все трудности современного, цивилизованного мира.

Пользуясь случаем, хочу поздравить всех учителей с их профессиональным праздником, пожелать здоровья, счастья, тепла и радости, успехов в воспитании и обучении наших детей. Желаю вам больше благодарных родителей и учеников!

Лия КУЙЧОГЛО,
врач-фтизиатр.

Кэлсиэхтин бабарабын

АҢЫНЫҔАС, АМАРАХ
МАЙҔЫЛААҔА

"ВИ.Денин төрөөбүтэ 100 сылын бэлэттээн кэлбизиннээх үлэтин иһин", "Кэлбизиннээх үлэтин иһин" мэтээлэринэн наһараадалааһыт М.Н.Старостина Чакырга бастыҥ ыанньыксыттар кэпсэлэригэр сылдыһыта.

Мотя 1933 сыллаахха Чурапчы оройуонугар Чакыр нэһилиэгэр Яковлев аатынан колхоз чилиэннэрэ Ньукулай, Натаһа Старостиннар дьунэ кэргэттэригэр төрөөбүтэ. Төрөппүттэрэ Хобуһай уола Ньукулайдаах кыстыгаста Арыылаах алаас хоту халдыаһытын аныгар баара. Таатта урэх көнүгүн үрдүгүр турар Арыылаах тамаһар тупсарай оҥоруулаах сайылыастаахтара.

Мотя Толоон (Чакыр) алын Хайахсыт 7 кылаастаах оскуолаларын үөрээн бүтэрбитэ. Үөрээн бүтээт, 1952 сытан Чакырга "Правда" колхоз үлэһитэ буолбута. Ньирэй, субан сүөһүнү көрөөтү, салгыы ыанньыксыттан үлэһит барбыта. Сыгыс хотуу, кэлэн-баран алаастамыт, кыайыгас хотугас, элжисэй, сайагас майгылаах, үлэтигэр бориһунулаах кыас тутта бастыҥ ыанньыксыттар кэпсэлэригэр бигэттик киирбитэ. Ыанньыксыттар Сэмэн сайылыгар, Марага сайылыгар, эбэр иһэн улахан хотуулан кыстыгыллара. Мотрена Николаевна "Эбо" ыччат комсомольскай ферматыгар старшайдаабыта, орто оскуолаһа бүтэрэн ыанньыксыттан үлэһит кэлбит эдэркээн кыргыттарга наставниктаабыта, "Коммунистическай үлэ ударнига", "Социалистическай куоталаһы кыайылааһа" хасты да знактарынан наһараадалааһыта, сельсовет депутатынан хаста да быһбардамыта.

Эрилик Эристин аатынан колхозка Р.А.Филиппов председателинан, Е.Е.Васильев кылаабынай зоотехниктан, солбууар председателинан үлэһит олорон, сүөһү боруодатын тупсарар сылтан Алтайскай кыраайтан племенной ынахтары, тыһагас-

тары маассабыдык аҕалыһы тэрийбэттэрэ, биригээлэринэн тардыһыттар, Чакырга аһан кэлбит ынахтары бастыҥ ыанньыксыт М.Н.Старостинага, тыһагастары бастыҥ бороон көрөөтүгү А.П.Ефремовага туттарбыттар. Алтайтан кэлбит ынахтары төрөтөн-уһатан өлгөм үтү ылыһа Мотрена Николаевна уһулуучу улахан өтөлөөх, тыһагаслаахтар ирбиһилэрин биэр бастааһын ылбыта.

Билигин Алтайтан аҕалыһыт сүөһүлэр төрөөн-уһаан, тэнийэн Чакыр нэһилиэгин сүөһүтүн төрдө-уһа буолулар, төрөлкөй төрүүрү, өлгөм үтүгү биэрэллэр. Үтү, эти туттарыга чакырдар бастыҥнар кэпсэлэригэр сылдыһыт. Онуоха улахан кылааты М.Н.Старостина киллэрбитэ.

Мотрена Николаевна кырдыгастарга, кыамматтарга ураты аһыныгас, амарах сыһыаннааҕа. Сортох уолун сүтэрбит, эрдэ оҥообо хаалбыт, Эрилик Эристин үлэһитин, бастагы колхозтары тэрийсбит кырдыгас коммуниһы, таһыын Петр Бенедиктович Демьянов (Буотукэни), оро-адар сааһыгар нэһилиит буолбут эдьийин Кэтирини, сааһын тухары сулууһах убайын, сарай ветеранын Сэмэн байытын кытта биригээ олордон, көрбүтэ-хараһыта. Байытын икки уолун, эдьийин уолун, үс оҕону аһатан-таһыһаран, оскуолаһа үөрэттэрэн, олох маан аартыгар үлэһиттэригэр. Биэр убайа Егор Николаевич Старостин арҕаа фронтан эриһилибэтэр.

Ону таһынан тулаһах кырдыгастары, кыамматтары, ол иһинер аймаһын Тэрэнтэй Демьяновы оролорун кытары дьуһаах олордо.

Мотрена Николаевна дууробуйата тоһо да айтыраатар, аанньа элгэммэксэ, баара-суора 44 сааһыгар 1977 сыллаахха олохтон барбыта.

Николай ФИЛИППОВ

Армияттан сурук

— Редакцияттан: Толой нэһилиэгин олохтоохторо Клавдия Ивановна уонна Семен Семенович Гуляевтар бу күннэргэ уоллара Семен сулууспалыыр чааһын салалтатыттан Махтал суругу туттулар. Семен 2007 сыллаахха армияга барбыта. Ол иһинэ Дьокуускайдаағы Тьа хаһаайыстыбатын техникумугар землестроитель идэтин ылбыта. Бастыҥ саллаат бу дьыл сэттивы ыйыгар дойдутугар кэлэхтээх. Семен Махтал суругу таһынан "Туйгун сулууспатын иһин" мэтээлиһин наһараадалааһыт. Онон эдэр кичини уонна кичи төрөппүттэрин истинник эбэрдэлиһит!

Уважаемые Клавдия Ивановна и Семен Семенович!

Командование части, в которой проходит действительную военную службу ваш сын, с большим удовольствием сообщает об успехах в службе, которых добился ваш сын Семен, выполняя свой воинский долг перед Родиной.

С первых дней службы ваш сын рекомендовал себя с положительной

стороной. Много сил и стараний он прилагает для того, чтобы в совершенстве овладеть вверенным ему оружием, боевой техникой, содержать их в исправном состоянии. Настоячиво работает над повышением идейного уровня, в совершенствовании спортивного мастерства. Он всегда готов прийти на помощь товарищам по службе, является образцом в соблюдении воинской дисциплины, за что пользуется заслуженным авторитетом у сослуживцев и командования.

В успехах подразделения, где он служит, есть и его частица труда. Таким сыном можно гордиться. Можно с уверенностью сказать, что дальнейшие рубежи нашей Родины, которые охраняют такие воины, находятся под надежной защитой.

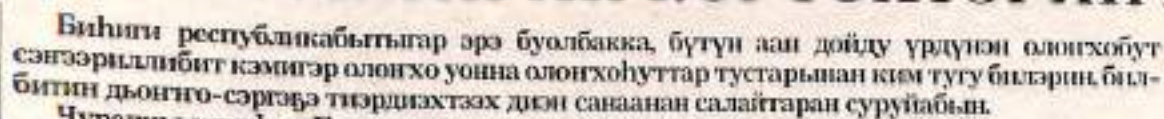
Большое Вам спасибо за воспитание настоящего солдата, настоящего сына нашей Родины.

От всей нашей большой армейской семьи желаем Вам крепкого здоровья и больших успехов в труде.

Надеемся, что после увольнения в запас Семен добьется таких же больших результатов как в армии и через всю жизнь пронесет чувство долга, ответственности и коллективизма.

С уважением к Вам командир танкового батальона подполковник П.Болгарев, Командир войсковой части 44980 полковник Е.ТУБОЛ

АЙЫМНЬЫЛАРА КҮН СИРИН КӨРҮӨХТЭРИН БАҢАРАБЫТ

Чурагчы улууһун Бахасы орто оскуолатыгар музейы тэрийбит, бэрт таһаарыылаах-
тык үлэлээбит Л.И.Баранкова 2008 сыл атырдьах ыйыгар архыыптан хасьтан биһиги
эһэбит Н.П.Местников - Ньюодьуска Уолун туһунан сыаналаах матырыйаалы булан ити
сыл биһинэхэ тиксэрбитэ. Лариса Игнатьевнага дүрүг махталы этэн туран, ол матырыйа-
ал архыып докумуонуттан хайдах уһуллан ылыллыбытын биһигиниэрэбин.

быта. Кини уола Сергей Серге-
евич Ноговицын ер сылларга
төрөөбүт дойдутутар бирига-
дыларинэн, управляющайы-
нан, нэһилиэк баһылыгынан
үлэлээбитэ. Кини кэспирри-
изн, убайым Хабырыыс ку-
маарыта ампаарга сылдьыбы-
та эбитэ үһү. Кэлэн кини армия-
ттан сулууспалаан кэлэн ба-
ран ол кумаарылар ханна ти-
ийибиттэрин дыонуттан ыһыта-
ласпыттын ийэлээх азата ку-
маарылар ханна тийибиттэрин
билбэтэхтэр. Онон Гаврил Кон-
стантинович Ноговицын нору-
от айымныгын (фольклору)
хомуйсубут (суруйбут) сыана-
лаах кумаарыллара да сүпүтү
буолуохтарын соһ.

Биһиги эхэлбит Н.П.Местников, сорох дьон ааттылларынан Олонхохут Ньюодьуска, 1959 сыл күһүмүгү өтөр кэнниттэн 100 сааһын ааһан баран, биһиги оскуолага үөрэнэ сырыттаһытына күнүс тыһына быстыбыта. Оронньор ити сарсыарда остуолга биһигини кытта аһастыа, оһон биһиги соһуйан эрэ хаалбыһыг эрэри, оччолорго өлүлөр буолан

СОЗДАЮ КАРТЫ МИНУТАХ ПЫТ.

Энэ ололт, үүрэгз суох да бу-
гдлар, нууччалыы билэрэ ки-
ни ханна эрэ нууччалары кыт-
та элбэхтэ алтыспытын этэр.
Ханна, ханнык түмсүүгэ истэн
нуучча остуоруйаларын
өйүгэр тутан, калып сахалыы
кэпсэир буолбутун билигин
хантан билиэхпиттэ буолларай?
Арай оро сылдан ийэм Мария
Николаевна киини биһиргэ
төрөөбүт адыһыйдара Акулина
Аграсфена Николаевналар
"Первой чааска төрөөбүт Ви-
рикээсинэй Дом" дьээн аҕалара
кэпсээбит остуоруйаларын
билиэхэ, оҕолорутар, кэпсээл-
лэрин өйдүүбүн. Ааспыт үйэ
70-нүс сылларын бүтүүтэ
үөрэгз суох эдьийийим Арып-
ылана ити остуоруйаны кэпсэ-
эбитин урукку кассетнай маг-
нитофонна уһултарбытын ли-
энтэтэ билигин да баар.

Н.П.Местников - Ньоодьуска Уола олонголообут олонголорун, остуоруяларын, ырыаларын кэм эмэ толору суруйбутун билбит суох. Гаврил Сергеевич Ноговицын суруйбут буюуларына, бу айымны

лар Научный институтка баалар дуо? Маны билэр дьон, тыл уонна литература институтун үлэлһитэрэ биһиэхэ биллэрэргит буоллар. Төрү эһэбит Н.П.Местников - Ньюодьуска Уолсортон бэйэтэ 150-тан тахса ыччаттарданна? Ойон эһэбитин үйэтитэ, кини аатын ааттата үбү-харчыны үмүрү тардан кини айым-ныылара күн сириг көрөрүгэр үлэлэһиэ этибит. Билэр дьон көмөлөһүң, мин аадырыһым редакцияга баар.

Этэр курдук, "Саха тыла — олонхо тыла отуора хамсаабатын, үйэлэргэ иһиллэ, ыраахха сатарыы турдун!".

Иван ПОПОВ –
Бахсылыпырап,
журналист.

Хаартыскара: норюот айымнытын талороочу, алохонут, остуоруйаһым, тойуксут Н.П.Местников - Нью-Дзека Уала, 1957 сыл.

Анжета сказителя

1. Фамилия, имя и отч. – Мехшинов Николай Петрович
2. Район – Чураччинский
3. Местожительство – поселок Гыхсал /Расстояние от города, районцентра, другого известного пункта/ от Якутска 120 км
4. Прозвище – Ньюодууса Уола
5. Возраст – 87 лет
6. Состояние здоровья

7. Заниятие, семейное и хозяйственное положение – илхоник
8. Грамотность, знание – на грамоте, по русски не знает
9. Где бывал – в пределах Чураччи и проживал в Намца
10. Сколько лет составляет – первый интерес к олохо с 17-го возраста
11. Репертуар /перечислить быльины, сказки, легенды, шаманский фольклор, с указанием размера /

- а) Олонхо:
1. Туналынса Дяархастай
2. Эрэйдэх-буруйдаах Эр Согдох
3. Сүрдэх нэгтгэх Күнүдз Баатар
б) Огсуурийа:

1. Тимир суолу кичэйэн онорбут
Дрипхэгийэ омук ыраахтаарыта Сам-
сон царь

- 2 б1 кыыс, хоруол эһэлтэх, Лиззи
ыраахтаады, царевна мамалтах 1-й ча-
аска төрөккүт Бирисосоний Дот.

- а) Бөлчөктөгү ырыштар:
1. Мохсодул ырышта
2. Меймэхсет ырышта
3. Күһүн бундууга
4. Уос аңар ырыа
г) Интронизация:

1. Мохосор ырыста
12 Дата - 1946 год, 9 июня
13 Подпись записывающего _____ п/т.
Корреспондент НИИЯЛ - Носкин-
цын Г.К. 90546 г.
Вахсы, музей - Баранович Л.И.
7.08.2009 г.

МАҒАҢЫНАРЫНАН СЫЛДЫЫ КЭННЭ САНААЛАР

Билигтн камнэ аты-тутуу дэлэйн, күнтн-күн сана
магальшннар аһыллан үлэйн-хамсыы тураллар. Онон Чураг-
чыгыттан гайбэнэ аһы-үөлү, мизбэлн, техннзаны булуохха-
талыхха сеп буолла.

Мин хайхыг дагьд сүлжээгээр Чурагчын олоорон уонна кэсээн
көрлөхтүнэ атыг-тутуу этиката үрдээн илэр. Ордук "Маарычча-
ан" ПО маарычча атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу
Бэйгэ тутан-хабан керен атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу
утуулар буолбут, уруксу курдук атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу
ааган баран ол иликтинэн кылбиз тутан биэрбэт. Атыг-тутуу
кыраттан дагьд тутуулаах, пиена, эйгэс сыһыан эргизэ энчи-
кылат сөрөгүнэн буолар. Мин кыра эрдэхтэттэн кулинурия
наһа миннигэс астаах, атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу атыг-тутуу
халааттаахтар, былааттаахтар, астарын иликтэригэр пакет кэсээн
баран ыйаан биэрбэт. Эсэ биэр сэрлэр маарычча - "Пре-
стик". Дыгэ-уота, табаарын арааһа, хааччылыгга аныгы ирдэ-
билгэ эппизтигэр. Дыгэбиттэн чугас "Юбилейнай" маарычча
кырыггара мэдди эйгэсгэр, ыйгэстаахха үчүтэй барыггын
былаанан биэрбэт.

[illegible]

Чааһынай мадаһьыннартан эйэрэс-сайраас сыйһанынаах, үтүө субэлээх атыһылааччылардаах "Ситим", "У Ёгора" мадаһьыннары биһиривбин, олортон кыра да буоллар тутуурдаах тахсааччыбын. Чурапчыбыт эйэрэс, ыраас туттунуулаах атыһыгытарыгар, дэ-лэй табаардаах эргимэстэригэр үлэлэригэр ситиһилини бабара-бын.

ЛИНА

ҮЛЭХИТ БУОЛБУУПАР МАХТАЛЫМ УЛАХАН

Мин Советскай Армия хэргэтигэр сулуус-палаан баран 1968 с. оччотооду Коммунальнай хонтуураба рабочайтынан үлэбэ кирибитим. Тэрилтэ 30 үлэһиттээх этэ. Онгон ыла тэрилтэ аата биэстэ уларыйда. Мин биэр бэйэм 15-с начальниктар үлэһин сыдыабын. В.П. Гудиевтан сабалаан С.Н. Дьячковскай, В.А. Макаров, Д.Д. Трофимов, И.Н. Артемьев, В.И. Новгородов, Е.И. Саввин үлэһипир кэминэригэр тэрилтэ ордук бөдөргөөн, кыабыран материалнай-техническай базата хангаабата. Күнүлэри күһүн кыабын, дьоруун сыаналыыр салайааччылар диэн сыаналыабын.

Улэтин саралыырбар көмөлөстүгү ыгтыктыыр, убаастыыр домгогунан бастакы биргэдьырбия А.Е.Ноговицаны, Д.Е.Филипповы, П.П.Кирсановы, М.П.Петрову, П.Решетниковы, Г.И.Оконешниковы аагбый уопия олодум тухары махтана салыыбын. Биргэ үлэстэбит домгогунан С.И.Никитини, В.Г.Степановы, Г.Степановы, А.Г.Семеновы, А.К.Н.К.Сивцевтэри, П.Дычковскайы, Н.П.Гудяны, Н.Н.Захаровы, М.М.Петрову, М.М.Бараксановы, И.А.Ноговицаны, А.Г.Кузьмыны кытта одус бодорубан тапсан сыдыдыбытым.

[illegible]

Тууааннаах үлэм таһынан тэрилтэ общественнай олоһор бэйэм кыахтынан кылтан иэлиим. 1976 сылтан ССКП чилиэксэ буоламмын 9 сыл устата партиянай тэрилтэ секретарьнан, 17 сыл устата

Чурапчытаары партия райкомун чилиэнниэн, тэрилтэ профкомун чилиэнниэн үлээхобитилэ 1986-87 сылларга Обком профсоюзтар чилиэн буолуу сындыбылгытаарым. 1983 сылтан 5 сыл устата тэрилтэ народнай хонтуруолун уонна спорнай комиссия председателиэнн үлээхобитилэ. Чурапчы сельскай сэмбэттэр үс ытырыы устата депутат этим. Депутаттыыр кэмэр быһардааччыларым уонна үлэлвир тэрилтэм туруорсууларын толорсон Чурапчыга таас баанныгы туттарыыга быһаччы үлээспитим. Быһыттин бу тутуу үлэтин, дьоммун-сэргэбин абырды туларыттын үөрөбүн Сессияларга, райком пленумнарыгар санаабын этэн, үгүс көскүллээх боппуруостары быһаарсыахтаахпын өйдүүрүм. Олорум устатыгар биэр тэрилтэргэ араас ыарахан кэмнэргэ үлэлээн, буһан-хатан, тэрилтэм дьонун өйбүдүллэрин биһэн үлэһити буолбуппугтан үөрөбүн уонна толору дьоллооккулан ааҕынабын.

Коммунальнaй эгбэр эр сүүлэх үлэм хамтар
санааламмыг. 1978, 1979, 1980, 1981 сүүлгaр
оройунгa түтүү биргэдэлэрин Социалистичес-
кай куоталаһыгaрыгaр бастаан "Чулуу биргэдэ-
д" аятын ылан арас санаалах биргэтирэнэ
нагараадаламмыгт. Салайг оройунгүүр бир-
гэдэд Октябьскaй революция 70 сүүлгaр кы-
айылааһыгaн тахсан үбүдүйүнэй дипломун,
В.И.Ленин 100 сaаһыгaр пятилетканы эрдэ толорон
Бочуотунaй грамотанaн нагараадаламмыг. Итг-
лэр оройунгa бастакынaн калбитгaр. Вoйсм
1975, 1976, 1977, 1978, 1979 сүүлгaр Социалисти-
ческай куоталаһыгaн зaһаан нагараадаламмы-
г, 1986 сүүлaаххa СР Олорор дьиз, коммуналь-
най хаһаайысгa министрн Бочуотунaй грамо-
татын түшпүтүм. 1989 сүүлгaн үдэ ветеранабын,
2000 сүүлaаххa "20-с үйэ бастыг үлэһитэ" дьиз
үлүсaнал бoлигин түшпүтүм. 2003 сүүлaаххa "Рес-
публика социальнай-экономическай сайдымгa-
р үтүөлэрин иһин" дьиз СР Правительствотын
анал бoлигитин нагараадаламмыг, 2004 сүүл-
aаххa "СР Олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыс-
тыгaн Бочуотадх үлэһитэ" дьиз аат нгэрилли-
гитэ. Үбүдүйүнэ үлэһитиг айтм дьонун эгэрдэ
либин уонна бары үтүгэни багарарын.

ГАПЕСТЕРОВ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүктүк саньыр коллегаларбытын үрдүк категориялаах математика учуу-талын, Россиягай Федерация үөрәтириштин түйгүнүн Марфа Семеновна НАУМОВАНЫ, үрдүк категориялаах нууча тылын уонна литературатын учууталын, Саха Республикатын үөрәтириштин түйгүнүн Анастасия Никольевна ОСИПОВАНЫ өр сыллаах үлэбит сыаналанан "РФ чулуу учуутала" ааты ылбыысытынан ис сүрэттэн иттиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Баарабыт өссө да мбэх ситиһилэри, дылу-соргуну, кытаанах доруобуйаны, байылыат ологу.

Эбэрдэни кытта Чурапчы улуустаагы гимназиятын педагогическай, профкома.

x x x

Күндү билирээ үлэһир дьүөгэбитин, Хадаардаагы "Мичил" уһуһаан иитэтиитин Надежда Егоровна ГАВРИЛЬЕВАНЫ үбүлүйдээх күнүгүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн уһуһаанга өр сыл өлөр тустарыгар тахсыылаах үлэһинэн, иттигэ-үрөттигэ кыһамнылаах кылааксынан иээн туттабыт, холобур онгостобут, бары үтүөбүр махтанабыт!

Эйиэхэ махды истин изийи, эйэбэс эрэл санаа эбэрдэстим! Олору аргыһытыын Филипп Ивановичтыын өлөрүт, сизгэст итии тапталларыгар арыалла-тан уһундук, дылоохтук олорус.

Чэгиэн-избдик доруобуйаны, сир үрдүгэр баар бары кэрэни, үтүөнү баарабыт!

"Мичил" уһуһаан коллектива.

МАХТАНАБЫТ

Бу дыл балаан ийин 25 күнүгэр бийиги тапталлаах арабыт, эбэбит, сарин ветерана, Мугудай нэһиликтин Бо-чуттаах гранданина 89 саастаах Исаак Васильевич Смир-ников илим көрө сылдан уута түспүтүн көрөн быһаабыт, сырдик ааньыл буолбут амарах санаалаах айыы кийи-тэ Едиксия Дмитриевна Поповага уонна кини кэргэнигэр Ми-хаил Алексеевичка, Вася, Ньургустана, Михаил Потанин-тар дьүө кэргэттэригэр, массыннанан балыһага түөрдү-бүт Толстоухов Иванна, Михайлов Сергейга уонна эбэбит олорун ийин туруулаһан эмтэбит, көрбүт-истибит кыла-бынай быраас Татьяна Яковлевна Неустроева салайаач-чылаах балыһа бары үлэһиттэригэр сүһүөхтээх бөйбөт сүтүрүбүт, барда махтал тылларын тирдэбит.

Кинилэр дьүө кэргэттэригэр туруктаах булууну, таһаарылаах үлэни-хамнаһы, кэпсэп мис курдук кытаанах доруобуйаны, дылу-саргыны баарабыт.

Смирниковтар дьүө кэргэттэра.

БИЛДЭРИИЛЭР

Сөбүтэр сыанага уһаайбалаах дьүө эбэтер көһөрөн ыларга дьүө атылаһабыт. Тел: 8914-104-56-80.

x x x

1. Налоговая декларациялары онгоробун, туттарабын;
2. Сага тэриллэбит кооперативтар бухгалтерскай учуоттары онгоробун;

3. Бизнес-былааны онгоробун;
Росгосстрах дьүөгэ. Катакин К. М.
Тел: 41-622, 8914-223-42-37.

x x x

Срочно продаю благоустроенную квартиру в 17-м квартале за 700 тыс. руб. Тел: 8914-232-37-36.

x x x

Фабрика "Сардаана" приглашает вас в ЦД "Айыллаан" на ярмарку и предлагает: унты, шубы, шапки детские и взрослые. Товары по ценам производителя. Работаем с 9 до 17 часов, 8, 9, 10 октября 2009 года.

Фабрика "Сардаана".

x x x

Түһүк тааһын быһабыт. Билэсэр тел: 41-890.

Кулду эбэбит, хос эбэбит, сарин огдообото, үлэ, тыыл ветерана

ШЕСТАКОВА Прасковья Спиридоновна ыарахан ыарыптан күн сириттэн барбытын билэр дьонутар, аймактарыгар диригтик курутуулан туран иттиитик эбэбит.

Синээрэ, хос синээрэ, күтүөттэра, аймактара.

Кутурбанаарын тирдэһиэр:
— Эр сылларга оройуоннаагы типографияра техникумтэиэн үлэһит Прасковья Спиридоновна Шестакова олохтон туораабытынан сизгэригэр, хос синээрэригэр, аймактарыгар "Сага олох" РИХ коллектива.

Амма улууһун Алтан нэһиликтин олохтоор, сарин, тыыл ветерана

НОЕВ Семен Семенович-1 олохтон туораабытынан Аладардаагы участковой балыһа кылаабынай бырааһыгар Пестрякова Зинаида Семеновнага, кыи дьүө кэргэнигэр кутурбаммы-тык тирдэбит.

Аладар участковой балыһатын коллектива, ветеран үлэһиттэра.

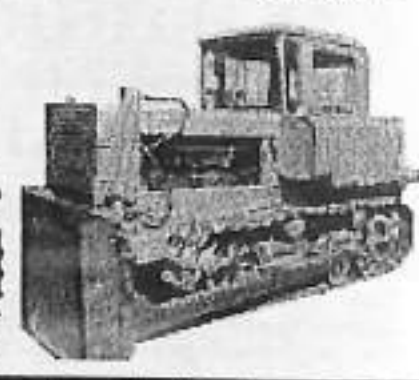
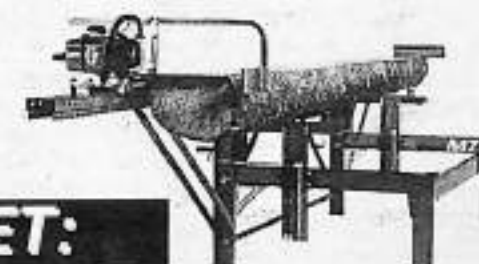
Дириг орто оскуолатыгар биригэ үөрэмэит үлэ-эннэхтиг

НИКОНОВА Татьяна Афанасьевна күн сириттэн коммуналоохтук барбытынан оҕуру-гар, төрөспүтүгэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирдэбит.

Дириг орто оскуолатын 27-с выпуһа.

ИП Бурцева М. И. предоставляет следующие виды услуг:

1. Составление и отправка через Интернет НДС-350 руб.
 2. Отправка через Интернет НДС-180 руб.
 3. Заполнение 3-НДФЛ имущественных и социальных вычетов - 300 руб.
 4. Ксерокопия - 10 руб.
 5. Отправка и получение через факс - 30 руб.
 6. Платежное поручение - 50 руб.
- Гарантируем быстроту, качество и своевременность сдачи отчетности.
Тел: 42-404, МТС-262-32-08.

"АВТОЗАПЧАСТИ" РЕАЛИЗУЕТ:

1. Трактора МТЗ-82, прицепы тракторные 4 тн.
2. Погрузчики ПКУ-0,8, быстросъемные.
3. Запчасти КаМАЗ, МТЗ, ЗИЛ, ГАЗ-53, ДТ-75, Т-16, ВАЗ.
4. Двигатели КаМАЗ, МТЗ, Бычок, УАЗ, Волга.
5. Автошины, аккумуляторы всех видов.
6. Турбокомпрессоры, насосы НШ-100, 50, 32, 10.
7. Мотоциклы Планета, Минск, велосипеды, лодки резиновые.

12. Плита печная, задвижки, кирпич красный.
13. Пакля, ДВП, фанера, дермантин, линолеум, войлок.
14. Седла кавалерийские, хомуты, узда, конная сбруя.
15. Радиаторы чугунные, алюминиевые, сантехника.
16. Холодильники, моро-зильные камеры, стиральные машины, СВЧ печи.
17. Металлочерепица, ко-

У НАС САМЫЕ НИЗКИЕ ЦЕНЫ ПО РЕСПУБЛИКЕ!

8. Пилорамы, станки деревообрабатывающие, болгарки всех видов.
9. Бензопилы Урал, STIHL, Husqvarna, Makita, Partner, Poulan, запчасти, цепи.
10. Электроды, тросы, гвозди, сетка рабица.
11. Рукава гидравлические, бензовозные, водовозные.

- нек, профлист, стекло, стекло-пакет.
18. Трубы всех размеров, угольники, швеллеры, арматура.
19. Сварочные аппараты, кабель, маски, держак.
20. Комбикорма, зерно для с/хоз животных.
21. Инструменты, наборы, ключи в большом ассортименте.
22. Краски эмаль, лаки, сайтекс, олифа, растворители.

РАБОТАЕМ С ПРЕДПРИЯТИЯМИ.

Более 5000 наименований запчастей.
Мы являемся официальными дилерами заводов из-готовителей России, Белоруссии, Украины.
Наш адрес: п. Нижний Бестях, ул. Ленина, 23.

Контактный телефон:
Магазин запчастей: 8 (411-43) 47256,
Магазин стройматериалов: (411-43) 47210,
Бухгалтерия: (411-43) 47210,
Директор: (411-43) 47050, сот. 89141003748.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры солбуйааччы, культура, быраап отдела - О.В. ЖИРКОВА.
Эллиэтиир секретарь, литературной сотрудник - Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.
Сурук, ыччат, оҕо аймак отдела - А.Г. КУЗЬМИНА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ.
Үөрэх, доруобуйа харыстабылын отдела - А.М. АДАМОВА.
Верстальщик - Э.И. ХОМУС. Корректор - В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээттээччи - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сага олох" редак-цинай-издательскай холбоһук государственной учреждени. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһуууну контуруоллуур уонна регистраци-лар РФ бэчээккэ СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистра-цияламмыт нүөмэра - ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: zanaoloh@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: № 120 (10048) Тираж 1902. Хаһыат сманата: 10 салк.

Сага олох

Автор сурутар эттигэр санаа редакция позициялар махдан ол-тубтар буолбатах. Суруука нийтилар чакылар кырамылаастарыгар элэтиити автор тус бэйэтигэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэриллэр: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательскай холбоһукка 05.10.2009 с. офсетка бэчээттэннэ. Алдыһа: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаһыат нэдиэлэе үстэ: оптуоруннука, чаппаарга уонна субуотата тахсар.